

ความพึงพอใจของครูที่มีความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียน ร่วมอำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย

จุฑารัตน์ เรืองเดช*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมอำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย จำแนกตามเพศและประสบการณ์การปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนโรงเรียนเรียนร่วมอำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2559 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ใน 5 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะผู้นำ ด้านบทบาทหน้าที่และพฤติกรรม ด้านพัฒนาองค์กร ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามทั้งฉบับได้เท่ากับ 0.94 และมีการทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94 โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามเพศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที (Independent sample t-test) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยการหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis Of variance) ผลการวิจัยพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

* นักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผลการศึกษาพบว่า

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป
2. ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด
3. ผลการเปรียบเทียบเพศกับความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในทุกด้าน
4. ผลการเปรียบเทียบประสบการณ์การปฏิบัติงานกับความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

จากการวิจัย สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงภาวะผู้นำของผู้บริหาร เพื่อให้การปฏิบัติงานหรือภารกิจในโรงเรียนเป็นไปในแนวทางที่ดีขึ้น

คำสำคัญ

ความพึงพอใจของครู , ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

บทนำ

การเป็นผู้นำจะต้องมีศาสตร์และศิลป์ควบคู่กันไปเพื่อให้เกิดความพอดีในการปฏิบัติ สามารถเข้าถึงใจคน ซึ่งผู้นำต้องมีคุณสมบัติคือ มีสติปัญญาหรือความรู้ในการแก้ปัญหา มีอารมณ์มั่นคง มีความเชื่อมั่น สามารถโน้มน้าวให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจจนสำเร็จมีมนุษยสัมพันธ์และทัศนคติที่ดี(จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2555 หน้า 197) อีกทั้งคุณสมบัติที่มีต้องมีการฝึกฝนให้เกิดเป็นทักษะเพื่อที่จะสามารถนำมาใช้ได้อย่างทันเวลา ภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องใช้เพื่อนำไปพัฒนาสถานศึกษา ให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงาน โดยทำให้เกิดความพอใจแก่บุคลากรทุกคน และเป็นแรงผลักดันให้มีผลงานที่มีประสิทธิภาพ ใช้ความสามารถของบุคคลเต็มตามศักยภาพ ใ้ซึ่งงบประมาณอย่างประหยัดแต่ได้ผลงานที่มีคุณภาพตอบสนองกับความต้องการมีทรัพยากรเพียงพอและพร้อมใช้งาน อีกทั้งจัดการสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นระบบ หากเพียงผู้บริหารมีความคิดหรือวิสัยทัศน์ที่แคบและไม่ให้ความสำคัญก็อาจทำให้เป้าหมายที่ตั้งไว้ไม่บรรลุผล พร้อมทั้งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร

ผู้บริหารส่วนใหญ่จะทำหน้าที่ในโรงเรียน แต่ยังมีหน่วยงานที่ดูแลผู้เรียนพิการ และมีความยากลำบากในการเข้าเรียน ซึ่งตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 ได้มีการประกาศว่าด้วยมาตรา 5 คนพิการมีสิทธิทางการศึกษา วรรค(1) ให้คนพิการได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย วรรค(2) เลือกรับบริการทางการศึกษา ระบบและรูปแบบ

การศึกษาโดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 หน้า 3) ที่ยังไม่ได้มีโอกาสรับการศึกษา รัฐบาลเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมที่สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) คือ การจัดการศึกษาให้เด็กพิการได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ เพื่อเป็นการขยายโอกาสทางสังคมให้กับเด็กพิการ จึงได้จัดการเรียนร่วมในโรงเรียน (พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ และสุวิพชา ประสิทธิธัญกิจ, 2553 หน้า 109)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงได้เกิดความสนใจที่จะศึกษา ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนเรียนร่วมอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารงานและการพัฒนาตนเองของผู้บริหารให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กร ผู้บริหารจะได้เข้าใจความรู้สึกรักของบุคลากร และนำไปวางแผนในเรื่องกำลังคนงบประมาณ ทรัพยากรและการบริหารจัดการให้มีระบบการทำงานที่มีประสิทธิผล บุคลากรมีประสิทธิภาพในการทำงาน และเกิดความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การในการปฏิบัติงาน

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนเรียนร่วมอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย โดยกลุ่มตัวอย่างเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie, R.V., and Morgan, D.W. (อ้างถึงใน ภาวิดา ธาราศิริสุทธิและคณะ, 2559, หน้า 132) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน

ผู้วิจัยใช้แนวคิดและเครื่องมือของชั้นพร เพิ่มน้ำทิพย์, 2559 หน้า 6 -74 มาปรับปรุงพัฒนาโดยทำการวิจัยระหว่างวันที่ 27 มกราคม 2560 ถึงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2560

ตัวแปรที่ศึกษา คือ

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารของโรงเรียนเรียนร่วมใน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย ใน 5 ด้าน คือ คือ 1) ด้านคุณลักษณะผู้นำ 2) ด้านพฤติกรรมผู้นำ 3) ด้านสถานการณ์ 4) ด้านอำนาจตามตำแหน่ง และ 5) ด้านการให้รางวัลอย่างเหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) และหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามส่วนบุคคลลักษณะเป็นแบบเลือกตอบจำนวน 2 ข้อ ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นของครูต่อคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณลักษณะผู้นำ 2) ด้านพฤติกรรมผู้นำ 3) ด้านสถานการณ์ 4) ด้านอำนาจตามตำแหน่ง และ 5) ด้านการให้รางวัลอย่างเหมาะสมจำนวน 55 ข้อ ส่วนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าที (Independent Sample t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 76 คน และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 69 คน
2. ครูมีความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน
3. ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่พบความแตกต่าง
4. ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเรียนร่วมอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมไม่แตกต่าง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนเรียนร่วมอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย มีประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปรายดังนี้

1. ความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนเรียนร่วมอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารบุคลากรโดยใช้ภาวะผู้นำให้เกิดประโยชน์ โดยมีคุณลักษณะพฤติกรรมที่สามารถเข้าถึงและให้คำปรึกษาได้ ไม่มีลักษณะเป็นแบบแบ่งสถานภาพ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นสามารถใช้กระบวนการในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและยุติธรรมกับบุคลากรทุกคน การใช้อำนาจเป็นไปตามกระบวนการและทำเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างมีทิศทางและมาตรฐาน อีกทั้งให้รางวัลกับบุคลากรที่มีผลงานและกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความกระตือรือร้น ซึ่งผู้บริหารมีการวางตัวในการปฏิบัติกับบุคลากรโดยไม่แบ่งแยก มีการเป็นมิตรและสร้างสัมพันธ์ที่ดีเพื่อให้บุคลากรไม่เกิดความตึงเครียด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ศิลา (2556, หน้า บทคัดย่อ) จันทนา ประสานทรัพย์ (2556 , หน้า บทคัดย่อ) ชูเชิด มัจฉา (2555, หน้า บทคัดย่อ) ชันพร เพิ่มน้ำทิพย์ (2558 ,บทคัดย่อ) พิณบุญหงา แสงศรีธรรมะกุล (2555, หน้า บทคัดย่อ) ลัดดาวัลย์ ใจไว (2558,หน้า บทคัดย่อ) วุฒิชัย จำนิง (2554, หน้า บทคัดย่อ) ซึ่งผลการวิจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนเรียนร่วมอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่พบความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับวิจัย จันทนา ประสานทรัพย์ (2556 , หน้า บทคัดย่อ) , พิณบุญหงา แสงศรีธรรมะกุล (2555, หน้า บทคัดย่อ) , ลัดดาวัลย์ ใจไว (2558,หน้า บทคัดย่อ) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่พบความแตกต่าง

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันมี ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้เนื่องจาก กระบวนการของความสัมพันธ์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ได้รับการยอมรับและมีอิทธิพล สามารถจูงใจให้บุคคลอื่นปฏิบัติตามความคิดเห็นด้วยเทคนิค และคำสั่งของตนพร้อม ทั้งมีการจัดการที่ดี เพื่อให้องค์กรบรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทนา ประสานทรัพย์ (2556 , หน้า บทคัดย่อ) ชูเชิด มัจฉา (2555, หน้า บทคัดย่อ) พิณบุญหงา แสงศรีธรรมะกุล (2555, หน้า บทคัดย่อ) ลัดดาวัลย์ ใจไว (2558 ,หน้า บทคัดย่อ) วุฒิชัย จำนิง (2554, หน้า บทคัดย่อ)

ข้อเสนอแนะ

1. ในการวิจัยครั้งนี้เนื่องจากมีเวลาจำกัดจึงทำให้การประเมินความคิดเห็นของครูที่มีต่อคุณลักษณะของผู้บริหารยังไม่ครอบคลุม ควรที่จะมีการเพิ่มข้อคำถามเกี่ยวกับด้านคุณธรรมจริยธรรม
2. จากผลการวิจัยควรที่จะเพิ่มเนื้อหาให้ครอบคลุมในด้านของประชากร เช่น ระดับชั้นที่สอน เป็นต้น
3. ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของผู้บริหารเพื่อให้การปฏิบัติงาน หรือภารกิจในโรงเรียนเป็นไปในแนวทางที่ดีขึ้น และเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารได้เป็นอย่างดีอีกทางหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551.

กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

กาญจนา ศิลา.(2556). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน (เครือข่ายที่ 19).

จันทนา ประสานทรัพย์. (2556). ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต1.

จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2554). การศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา กรุงเทพ สถาบันเทคโนโลยีสยาม.

ชูเชิด มัจฉาจำ. (2555) .พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี.

ชาญชัย อจิสมภาร. (2554).ภาวะผู้นำในองค์กร ม.ป.ท. สถาบันเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ.

ชั้นพร เพิ่มน้ำทิพย์. (2558). ความพึงพอใจของบุคลากรต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง.

ลัดดาวัลย์ ใจไว.(2558). ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัด. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.

วุฒิชัย ขำนึ่ง.(2554). ความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

พินัญบุหงา แสงศรีธรรมะกุล.(2555). ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ตาม
หลักสังคหวัตถุ 4 เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ และสุวพิชชา ประสิทธิ์ชัยกิจ.(2553). ความรู้ทั่วไปด้านการศึกษา
พิเศษ กรุงเทพฯ ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
ภาวิดา ชาราศรีสุทธิและวิบูลย์ ไตวณะบุตร. (2542). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.